

WILLIAM SHAKESPEARE

(1564-1616)

HAMLET

TRETIE DEJSTVO. *Prvý obraz*

POLONIUS:

Už prichádza! Kráľ, musíme sa skryť!

(Ukryjú sa za záves; Ofélia si kľakne na kľáčadlo.

Vstúpi Hamlet, hlboko sklúčený.)

HAMLET:

Byť, či nebyť - kto mi odpovie,
čo šľachtí ducha viac: či trpne znášať
strely a šípy zlostnej Šťasteny,
či pozdvihnúť zbraň proti moru bied
a násilne ho zdolať? Umrieť, spať -
nič viac, a namýšľať si, že tým spánkom
sa končí srdca bôľ a stovky hrôz,
čo sú nám súdené; tak umrieť, spať -
či v tom je méta našich túžení?
Spať - azda snívať - to nás zaráža,
čo prisnúť sa nám môže v spánku smrti,
keď unikli sme svetským krútnavám.
A človek zaváha - tie obavy
nám predlžujú strasti života.
Veď kto by znášal bič a posmech čias,
bezprávie tyranov a spupnosť pyšných,
žihadlá ohrdutej lásky, krivdu,
svojevôľu úradov a ústrky,
čo schopný od neschopných utíži,
keď poľahky je možné pokoj nájsť

jediným bodnutím; kto by sa vláčil
v pote tváre s bremenom života?
Len hrôza u toho, čo je po smrti,
z neznámych končín, odkiaľ nijaký pútnik sa
nevracia, nám marí vôľu
a káže radšej znášať známe zlá,
než uniknúť k tým, ktoré nepoznáme. Tak
svedomie z nás robí zbabelcov
a prirodzená ľudská rozhodnosť chorobne
bledne v tieni dohadov;
aj smelé veľkolepé predsavzatia
vzápätí splasnú ako bublina
a nemožno ich činmi nazývať.
Lež dost' už. Krásna Ofélia,
aj moje hriechy spomeň v modlitbách.

OFÉLIA:

(Vstane.)

Princ, ako ste sa mali za ten čas?

HAMLET:

Úctivo ďakujem - nuž dobre, dobre.

OFÉLIA:

Princ, dostala som od vás darčeky,
ktoré už dávno hodlám vrátiť vám. Prosím
vás, prijmite ich.

HAMLET:

Nie, ja nie,
ja nikdy som ti nedal vôbec nič.

OFÉLIA:

Ba dali ste mi - spolu s venovaním,
ktorého opojnosťou každý dar
bol ešte vzácnejší. Lež opojnosť
už vyprchala, vezmite si ich:
dar nemá cenu, keď sa ukáže,
že darca z lásky nedával. Tu máte.
(Zo záhadria vyberie šperky a položí ich pred neho na stôl.)

HAMLET:

Nemala si mi veriť! Nášmu starému plemenu
sotva možno naočkovať cnosť, my už ostaneme
takí, akí sme. Nemiloval som ťa.

OFÉLIA:

Tým väčšmi ste ma oklamali.

HAMLET:

(Ukáže na kľáčadlo.)

Chod' do kláštora, načo by si mala rodiť
hriešnikov? Som človek počestný ako stovka iných,
a predsa by som sa mohol obviniť
z toľkých hriechov, že by bolo
bývalo lepšie, keby ma
mať nebola porodila. Som veľmi pyšný, pomstivý,
ctižiadostivý. Drieme vo mne viac
nerestí, než na aké si stačím spomenúť, než
aké si môžem vybaviť v predstavách a než
aké možno spáchať za jeden ľudský život -
načo by sa takí ľudia ako ja mali plahočiť
medzi zemou a nebom? Všetci sme skrz-naskrz
lotri, nikomu z nás never. Chod' svojou cestou
do kláštora...

(Kráľ a Polonius sa prikradnú spoza závesu.)

KRÁĽ:

Vraj láska! Celkom inde hlavu má
a to, čo vrael - hoci zmätene,
neznelo šialene - má v duši tieň,
nad ktorým kvočí trudnomyselnosť,
a bojím sa, že to, čo vysedí,
môže byť nebezpečné; aby som
zabránil väčšiemu zlu, už som sa
rozhodol: odíde hneď do Anglicka
vymáhať zanedbané poplatky.
Možno, že moria, cudzie krajiny

a rôzne zážitky mu vyženú
zo srdca to, čo sa tam zahniezdilo
a dusiac mozog, vlastnej podoby

ho zbavuje. Čo povieš na môj plán?

(Ofélia podíde bližšie.)

POLONIUS:

To azda pomôže. No aj tak verím,
že jeho smútok z ohrdutej lásky
vyviera. Čo ty na to, Ofélia?
Nemusíš vravieť, čo princ hovoril,
všetko sme počuli... Vy podľa svojho
konajte, výsosť, ale ak smiem radiť,
po predstavení nech sa kráľovná
pokúsi z neho dačo vytiahnuť;
ja - s dovolením - ucho nastavím
ich rozhovoru. Ak nič nepovie,
pošlite ho het a či pod zámku,
to nechám na vás.

KRÁĽ:

Tak sa musí stať.
Keď šalie princ, to ohrozuje štát.

(Odídu.)